

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

W SOBOTĘ DNIA 9. LIPCA ROKU 1768.

Z Warszawy d. 9 Lipca.

Podług wszelkiego podobieństwa Do Państwa tu przybyłego nie jest tak przyciwny Miastu, nadzieiał w tych dniach z zagranicy powracając Jmć P. Potocki Starosta Sniatki, i inni.

Z Schoffausen d. 31. Maia.

brać ma od Miasta sumę 35,495 Liwrów, albo Złotych Bernemocy Króla Jmci Pruskiego odebrał od Dworu swojego reskrypt w sprawie zaboystwa na osobie Pana Gaudot popełnione w Neuschatel. Reskrypt ten ieliczne nie jest ogłoszony, ale Deputowani od 4 Kantonów,

żadney dotąd ieszcze konferen-
cyi z Magistratem nie mieli, ie-
dnakże najściślej za zdanie się
przyiaźń między tymże Magi-
stratem i deputowanemi zachod-
zić. Obywatele, którzy z przy-
czyny lokacyi Granadyerów w
domach swoich, wyszli byli, inż
nazad powrócili, a listy które z
Neufchatel odbieramy pełne są
pochwał deputowanych od 4
Kantonów, którym przyznają
zamyśli iedyńie do uszczęśliwic-
nia Kraiu, i przywrócenia po-
koiu zmierzające. Obywatele
Miaſta *Neufchatel* utrzymują, iż
się poddać wyrokom Berneń-
skim nie mogą, zwłaszcza że
między ósmią Artykułami skarg
na nich od Pana Czoiego zanie-
sionych, 4 są nie do Miaſta, ale
do całego Xięstwa *Neufchatel* ścia-
gające się. Zaś Berna prawo
ma rozſądzenia ſpraw tych tyl-
ko, które między Xiążęciem i
Miaſtem zachodzą. Gdy tedy
Kanton Berneński z wſzyſkich
ósmiu Artykułów ſprawić się
Miaſtu *Neufchatel* kazał, cały Kray
z 63 Powiatów złożony nayuro-
czyſtą zaniósł przeciw temu
proteſtacyą, i do 4 ſprzymierz-
nych Kantonów udał się. Ro-
zumieją tu, iż dla prędzszego tey
ſprawy zakończenia, roztrzą-

śniona będzie ona na Sejmie
generalnym Kantonów w *Baden*.

Z *Bremen* d. 4. Czerwca.

Wynalazek zegaru uniwerſal-
nego w Wiedniu ſporządzone-
go ieſt zaiste rzeczą wielkiey
nader wagi; z tym wſzytkim,
mamy tu Zegarmistrza iednego
w ſztuce ſwoiey nader biegłego,
który z praktyką łącząc naydo-
kładnieyſzą theoryą, od dwóch
lat z przat.iony ieſt ſporządze-
niem machiny nad tamten ze-
gar przednieyſzay. Ta machi-
na nie ieſt ieszcze ſkończona,
ale iej wynalezca przyrzeka, iż
z niey będzie *perpetuum mobile*, i
zegar morſki daleko lepszay niż
ów dawniey od Pana *Harrifona*
wymyślony. Pragnie zatym
aby przyobiecana Panu *Harrifon*
nadgroda iemu przyſądzona by-
ła.

Z *Hannoweru* d. 7. Czerwca.

Dnia wczorayszego około go-
dziny ósmey z rana, przyjechał
tu Król Jmé Pruski, i nie odwłó-
cznie konie przemieniwszy w
dależą ku *Bielefeld* paſcił się dro-
gę. Ze wſzyſkich armat po-
naſzych wałach roſtawionych,
trzy razy dano ognia. Drago-
nia lekka od *Peiny* do *Dohren*
konwoiowała Króla Jméci, a z
Dohren do tuteyſzego Miaſta i

daley poczet pewny naszey Leib-
Gwardyi. Xiążę Fryderyk na
Brunśwku razem z Królem Je-
gomością iechał. Przy be amie
tuteyszey witany był Król Jmć
od Generalów tu miezkających
i innych Kawalerów Dworskich.
Trochę pierwiey Xiążę dziedzi-
czny Pruski i Xiążę *Wilhelm* na
Brunświku tędy przeiechali.
Dnia intrzeyszego spodziewamy
się tu widzieć Króla Jmci Duń-
skiego.

Z Kolna d. 7. Czerwca.

Podług listów prywatnych z
Paryża Posel tam Angielski na
prywatney u Króla Jmci audi-
encyi, domagał się imieniem
Dworu swiego wyrażenia przy-
czyn, dla których Król Jmć Fran-
cuski tyle woyska do Korsyki
wysłał. Król Jmć Francuski
miał na to odpowiedzieć, iż za
rzecz potrzebną poczytał lekwe-
strować rzeczoną wyspę, ale o-
raz przyczyny tego ieszcze
przez nieaki czas w zarachciu
trzymać musi. Posel Angielski
nieodwłocznie przez Kurryera
swojemu o tey odebraney odpo-
wiedzi.

Z Wesel d. 13. Czerwca.

Dnia 9 tego miesiąca Król Jmć
Pruski stanął tu około godziny

pierwszey z południa. Waza-
intrz był tu popis trzech Regi-
mentów w przytomności Króla
Jmci i wielu postronnych Ge-
neralów, trwało to przez dni 3.
Dnia dzisieyszego, około godzi-
ny 3 poranney Król Jmć udał się
do Zamku *Loo*, gdzie się teraz
znayduie Xiążę Jmć Stadhuder
Hollenderski, z Xieżną Jeymcią
Małżonką swoią. Dnia 16 tego
Miesiąca Król Jmć tu powróci.

Z Lippstadt d. 15. Czerwca.

Dnia dzisieyszego około godzi-
ny 11 przed południem stanął tu
Król Jmć Duński pod imieniem
Xiążęcia *de Trauendahl*. Król
Jmć dnia 13 tego miesiąca wyie-
chał był z *Hannoweru*, a przez
Hammeln i *Detmold* przeiechaw-
szy dnia wczorayszego w *Pader-*
borne nocował. Dziś w *Ham-*
noveru, a z tamtąd przez *Kolno*
do *Spa* udać się zamysła. Część
Dworu Królewskiego przodem
w tamtą stronę na *Osnabruck* i
Munster posłana była. Król Jmć
Pruski w przyszły Piątek tędy
do *Berlina* powracając ma prze-
mieścić się do Dworu iechać.

Z Lipska d. 18. Czerwca.

Ostatnie listy z *Wiednia* upe-
wniają, iż Cesarz Jmć niechy-
bnie dnia 10 tego miesiąca nazad
z podróży swoiey powróci, ale

nie długo w Wiedniu zabawi-
szy, dnia 27 tegoż miesiąca do
Styryi, a potem do Czech wyie-
dzie, dla oglądania wojsk po ro-
zmaitych stronach tych Kraiów
rozłożonych. Też listy przy-
dała, iż niepewna całe jest po-
głotka owa dawniey rozsiara o
przyzley do Czech podróży Ce-
sarzowey Królowey Jeymci z
niektòremi Arcy-Xieźniczkami,
równie jako i Królewica Jmci
Albrychta Xiążęcia Cieszyńskie-
go, do Cieszyna; dla przyięcia
tam od poddanych przyięgi
wierności.

DONIESIENIE

Z Warszawy d. 9, Lipca.

Po wysłuchanych Inkwizytorach
Ditricha Celestina Sztirembach po-
kazalo się iż Roku 1766 do Korpusu
dragonii J. O. Xcia Jmci Augu-
sta Sasko-wyńskiego Woiewoźy Gnie-
znieńskiego dał się dobrowolnie za-
werbować. Na wszystkie Artyku-
ły spisane podług Artykułu Woy-
skowego publicznie przy Charągach
poprzyssał. Lenungu zaś należąc-
ego z przeznaczenia J. O. Xcia
Jmci Korpusowi temż zawoźze to się w Sztabskwaterze w Rydz-
yskiej wsi i rzetelnie dostawał: nie w Wulkiej Polszcze D. 21. Ju-
ktory niespodzianie ale skrycie D. niu 1768.

26. Februarii 1766 z Warszawy
od kommendy swoiey schronił się
złodzieyskim sposobem wzięwszy
w gotowiznie Złot: Pol: 9000 z kas-
sy generalney J. O. Xcia Jmci, a
to gwałtownie odbiwszy kufry pie-
niężne, eprocz tego zaś i innych
rzeczy wiele wziętych z sobą kto-
re oddane były pod dyspozycyą ie-
go. Wiać za się nie stawil na Ter-
min naznaczony przez pocztę po-
przedzając obwieśczoney na dzień
dzisiejszy ani też nikogo niez o-
bigował przynajmniej i słownie, a
by go insyfkował, lub też odpo-
wiedzial, dlatego de iure pro Cen-
vto & Contesso winnym bydz
siebie z racyi wyprowadzonych in-
kwizytorii jego kary uszał. Teraz

tedy przerzeczony Dytrych Cele-
styn Sztirembach podług Pridwa
sprawiedliwego i kondycyi krykarech
tu stosując się do Saskiego Magde-
burskiego Prawa utracił honor, i
Infamiam bydz deklarowany jest,
do tego jeszcze postrokiem z ży-
cia doczesnego na śmierć ukaranym
bydz powinien, a zaś w niebytno-
ściwego, Portret osobę jego wyra-
żający na szubienicy złodzieyskiej

SUPPLEMENT

DO WIADOMOŚCI WARSZAWSKICH

W SOBOTĘ DNIA 9. LIPCA ROKU 1768.

Z Rzymu d. 31. Maja. Dnia wczorayszego Jmć XXI. Kapucyni na generalney Kapitule swoiey obrali Generalem Zakonu swego W. Xiędza Anadeufza de Lamballe, który pierwszy z narodu Francuskiego, Generalem tego Zakonu został. Naydowało się podczas tey generalney Kapituly, blisko 900 Xięży Kapucynów w Rzymie.

Z Neapolu d. 17. Maja. Cena żywności tu wgórę nadmiarę poszła, tak dalece, że kiedy Król Jmć dnia 7 tego miesiąca do Kościoła S. Januaryusza iechał, ulice pełne były pośpółstwa na tę drożyznę narzekającego, i smutnemi głosami potrzebę swoję w samymże nawet Kościele wyrażającego, które przez przyrzeczenia i obietnice ledwie uśmierzone były. Przeszley środy jako w dzień doroczney pamiątki narodzenia czwartego Królewica Jmci Infanta Hiszpańskiego Don Gabriela, u Dworu w Gaeta wielka była Gala. Nazajutrz Król Jmć w nayokazalszey paradzie wyjechał do Portella, i tam pod wspaniałym namiotem czekał na przyjazd Królowey Jeymci Małżonki swoiey, która w półgodziny potym przybyła w asyftencyi nie tylko swojego Dworu, ale też Dworu W. Xiążęcia Jmci Toskańskiego nader okazale przybranego. Wyrzucić nie podobna radość z którą Król Jmć przyjął Królową Jeymć Małżonkę swoję, i oświadczenia nayściślejszey przyjaźni W. Xiążęciu Jmci Toskańskiemu i W. Xiężnie tego Małżoncy. Król Jmć z Królową Jeymcią, W. Xiążę z W. Xiężną razem do iedney Karety wzię-

dli i około godziny trzeciej zpołudnia do *Giatta* przywiechali, gdzie się około dwóch godzin bawili. [Po obiedzie wywiechali do *Caserta*, gdzie około godziny 11 w nocy stanęli przy okrzykach licznie tam zgromadzonego pospólstwa i Panów. Miasto całe i Królewski Pałac wspaniale nader oświecony był. Po Kollacyi fejerwerk nader piękny zapalono. Król Jmć dla pomnożenia powszechney radości wielu winowayców od zażmżoney kary, iako też i dłużników przez uspokojenie ich długów zwięzienia uwolnił.

Z Neapolu d. 23. Maia. Dnia wczorayszego, który wyznaczony był na uroczysty wiazd Króla Jmci do tego stołecznego Miasta, Król Jmć z rana wywiechał do Pałacu za Miastem położonego *Forino* nazwanego, gdzie od Cudzoziemskich Ministrów i tuteyszego Arcy-Biskupa powinzowania odbierał. Zaczął się potym wiazd nader wspaniały, na który W. Xiążę Jmć *Toskański* z W. Xiężną *Jeymcią* Małżonką swoją z Balkonu Pałacu *Stigliano* patrzali. Wszystkie ulice Miasta, przez które Król Jmć przejeżdżał, a mianowicie ulica *Toledo* nazwana bogatemi materjami na przepych ozdobione, i napelnione ludźmi wszelakiego stanu były. Xiążęciu W. *Toskańskiemu* i W. Xiężnie Małżonce tego, też same tu czynią honory, które w *Madrycie* Xiążę *Asturyi* zwykł odbierać.

Z Ferrarza d. 27. Maia. Z *Carogrodu* piszą, iż tak lądem iako i morzem wiele posyłaia woyska do *Bosnyi*, dla wstrzymania w zapędach swoich oszusta *Stefana*, który coraz sil więcey nabiera, i wiele krzywd wyrządza obywatelom Kraiu *Tureckiego*. Sławny *Zesir Bey* odebrał od Porty rozkaz krażenia z dwóma okrętami wojennemi po *Archipelagu*, dla dania odporu *Maltańczykom*, którzy się tam z kilką *Xebekami* i dwiema wielkimi *Fregattami* pokazali. Z *Georgianami* pokoy jest zawarty, uwolnieni są oni od dawnego baraczu i powinności przystawienia do *Szaraju* pewney kwoty białychgłów, iako i innych niewolników, z tym wszystkim pewną coroczną wpieniądzach daninę płacić będą obowiazani. Z rozkazu *Cesarckiego* *Kawa Turecka* z wszystkich Kraiów do *Smirny* prowadzo-

na, i w tym tylko porcie Cudzoziemcom przedawana być powinna.]

Z Turyna d. 21. Maia. Xieźniczka Jeymć Marya-Krysty-
na czwarta Córka Xiążęcia Jmci Sabaudyi umarła tu w nocy
z dnia 19 na 20 tego miesiąca po kilku dniowey chorobie. Uro-
dziła się ona była 21 Listopada 1760. Król Jmć przykazał, aby
z tey okazji żałoba u Dworu przez trzy Miesiące była. Dnia
16 tego miesiąca Dwór żałobę także był wziął na dwa tygodnie
z okazji śmierci Xiążęcia *de Lamballe*.

Z Mediolanu d. 21. Maia. Z okazji zaczętego od Cesa-
rzowey Królowey Jeymci roku 52 wieku swiego, Hrabia *de*
Firmian Minister pełnomocny w Lombardyi Austryackiey, od-
bierał powinszowania od Generalów i przednieyszych Panów
tu zostających. Oddał potym wizytę Xieźniczce Jeymci Ma-
ryi *d' Este* Córce Xiążęcia dziedzicznego Modeny, przyszłej
Małżonce Arcy-Xiążęcia Jmci Ferdynanda, którą tegoż dnia
uroczyście na Zamku czestował.

Z Wiednia d. 2. Czerwieca. Cesarz Jmć dnia 10 tego mie-
siąca po odprawioney po Węgrzech podróży swoiey, do Pre-
żburga powrócił. Pokazuje się tu, iż wielkie summy z rozka-
zu Dworu na okopanie różnych fortec w Węgrzech, nie były
użyte podług zamysłów Dworu, i naprawy tychże okopów ca-
le nie są proporcjonalne czynionym nakładom; przeto też
Kommissya na roztrząśnienie tey rzeczy ma być naznaczona,
która z wielu Generalów i osób na żołnierskiej Architekturze
znających się, złożona będzie. General Hrabia *de Löwen wolde*
ma być oney Prezydentem. Dnia 26 przeszłego miesiąca, Ce-
sarzowa Królowa Jeymć Wdowa, wyjechała z tąd do *Fischament*
Wsi dla oglądania tam fregatty nowo zbudowaney należycie
iuz oporzadzoney i na kotwicach stojącej, na za jutrz ta fre-
gata w dalszą ku Węgróm puściła się żegluga. Cesarzowa Kró-
lowa Jeymć nowe dając dowody swoiey opomnożenie powze-
chnego dobra w Królestwie Węgierskim troskliwości, nowe w
Mieście *Wadtzen* w Węgrzech założyć raczyła Collegium, ku
wypolerowaniu młodzi Węgierskiej Szlacheckiego Stanu stu-

zące. To Collegium imieniem Fundatorki swojej zaszczycone będzie.

Z Wiednia d. 11. Czerwca. Cesarz Jmć w swojej po Węgrzech podróży, naybardziej zatrudniał się obmyśleniem sposobów, przyprowadzenia do lepszego porządku rozmaitych Prowincyi, a mianowicie Bannatu Temelwarckiego. Zamyślają tu tenże Bannat lepiej ludźmi osadzić, a zatym wiele Wsi i Miasteczek zbudować. Król Jmć Sardyński wiele starania przykłada, aby zachodzące między rozmaitemi Dworami i Dworem Rzymskim poróżnienia upokoione były.

Dnia 9 tego miesiąca nie tylko Dwór ale i całe Miasto nayżywliwą napelnione było radością z przyczyny szczęśliwego tu z Węgier powrotu Cesarza Jmci, który o godzinie 8 z rana iuż się z całą podróżną swoją Kompanią w Schönbrunn naydował.

Z Luneburga d. 7. Czerwca. Król Jmć Duński przybył tu dnia wczorayszego wieczorem pod imieniem Xiążęcia de Trauenthal. Dnia zaś dzisiejszego z rana w dalszą do Zell puścił się drogę.

Z Hannoveru d. 10. Czerwca. Król Jmć Duński tu dnia 8 tego miesiąca przytechawizy stanął w Pałacu *Mont brillant* nazwanym, gdzie od Generalów Ministrów Stanow tuteyszych był witany. Dnia wczorayszego Król Jmć z Xiążęciem Ernestem Mecklemburskim do ogrodu pod Zamkiem *Herrenhausen* udał się, z kąd nazad do *Mont brillant* powróciwszy nader wspaniały obiad zastał. Dnia wczorayszego Bal Maskowy z wolnym dla wszystkich weyściem dany był w *Operhanzie*. Wieczorem wspaniała była Kollacya w Zamku u kilku stołów.

Z Xięstwa Kliwii d. 10. Czerwca. Król Jmć Pruski dnia wczorayszego w *Wesel* stanął, gdzie przez dzisiejszy i jutrzyszy dzień ma być woyška popis, po którym do *Loo* wyjechać ma dla widzenia Xiążęcia Jmci Stachudera Hollenderkiego i Małżonki jego. Król Jmć Duński, który o swoim przez ten Kray przeiechaniu Regencyą uwiadomił, za kilka dni w *Wesel* stanie. Powiadają, iż tegoż czasu przybędzie tam Landgraff Jmć Hessen-Kasselski.